

ΜΑΪΟΣ/ΙΟΥΝΙΟΣ 2020 - ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 156

**ΠΑΤΡΙΝΟΙ
ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ**

Η ΝΕΑ ΜΑΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ!

Με τον υπομονετικό σχεδιασμό που πραγματοποίησε ένας φίλος της ενορίας, ο οποίος προτιμάει να παραμείνει ανώνυμος, η ιστοσελίδα της καθολικής ενορίας Αγίου Ανδρέα Πατρών απέκτησε νέα εμφάνιση!

Συμπεριλαμβάνονται όλες οι ανακοινώσεις και τα ηλεκτρονικά **αρχεία** που υπήρχαν και στην παλαιά· επιπλέον προστέθηκαν πληροφορίες για τους **έξι θεσμούς** που δραστηριοποιούνται στα πλαίσια της ενορίας καθώς και ενδεικτικές **φωτογραφίες** από τις ποικίλες δραστηριότητες των τελευταίων ετών. Οι φωτογραφίες αυτές σκιαγραφούν γλαφυρά το παρελθόν και το παρόν της καθολικής κοινότητας της πόλης μας, δημιουργώντας έτσι ελπίδες και προσδοκίες για το μέλλον.

Μια άλλη καινοτομία της νέας ιστοσελίδας είναι η **προσθήκη της Ιταλικής γλώσσας!** Συνεχίζουν, ασφαλώς, να

ανακοινώνονται οι **ιερές ακολουθίες** και οι **λοιπές δραστηριότητες** στα **ελληνικά** και **αγγλικά**· όμως τώρα μπορούν και οι πολυάριθμοι **ιταλόφωνοι** φίλοι της ενορίας μας να ενημερώνονται καλύτερα για τα τρέχοντα δρώμενα και την ιστορία του αγαπημένου τους Ιερού Ναού στην Ελλάδα. Παράλληλα, γνωστοποιούνται εκ των προτέρων οι **απευθείας μεταδόσεις των ιερών ακολουθιών** από το κανάλι μας στο YouTube με το όνομα: **ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΤΡΩΝ.**

Ελπίζουμε να επισκεφτείτε κι εσείς σύντομα τη νέα μας ιστοσελίδα και να παραμείνετε σε κοντινή επαφή με την ενορία μας, αξιοποιώντας τις ευκαιρίες που προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία. Έτσι εκμηδενίζονται και οι αποστάσεις, καθώς δεν είναι λίγοι οι ενορίτες που ζουν εκατοντάδες χιλιόμετρα μακριά, σε άλλα σημεία της Πελοποννήσου· τώρα όμως θα νιώθουν την ενορία τους ακόμα πιο κοντά!

ΠΑΝΗΓΥΡΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΥ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΠΑΝΩ ΣΤΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

Διάκονος Παύλος
Ιωάννης Σινιγάλιας

Ευχαριστούμε σήμερα τον Κύριο για τη ζωή και τον θάνατο των Κορυφαίων Αποστόλων του Πέτρου και Παύλου. Με τους αγώνες, με τον ηρωισμό, με τις διαφωνίες και τις συμφωνίες τους, με το ηγετικό τους ανάστημα, αλλά και με τα λάθη τους, αυτοί οι δύο μεγάλοι άνδρες κατόρθωσαν μέσα σ' ένα διάστημα τριών περίπου δεκαετιών να θέσουν τα θεμέλια της Εκκλησίας του Χριστού μέσα στην ιστορία. Ήταν ένας αληθινός άθλος, αν σκεφτούμε ότι κήρυξαν τον θάνατο και την ανάσταση του Ιησού Χριστού σ' έναν κόσμο αρνητικό προς το μήνυμά τους. Απ' τη μια μεριά η λυσσαλέα εχθρότητα των Ιουδαίων, που αξιοποιούσαν τη ρωμαϊκή διοίκηση για να διώκουν τους πρώτους Χριστιανούς, κι από την άλλη η υπεροπτική ελληνορωμαϊκή διανοήση έκαναν την ευόδωση του έργου τους σχεδόν αδύνατη. Τίποτα όμως δεν μπορεί να ματαιώσει τα σχέδια του Θεού. Πώς οι Απόστολοι κατάφεραν το αδύνατο; Τα τρία καινοδιαθηκικά κείμενα που μόλις διαβάσαμε, μας δίνουν ισάριθμες απαντήσεις.

Από το κατά Ματθαίο Ευαγγέλιο διαβάσαμε την **ομολογία του Πέτρου**. Στην ερώτηση του Ιησού: «Εσείς ποιος λέτε ότι είμαι;», ο Πέτρος απαντά: «Εσύ είσαι ο Χριστός, ο Υιός του Θεού». Και ο Ιησούς του λέει: «Είσαι μακάριος Σίμων, γιατί αυτό που μόλις ομολόγησες στο φανέρωσε ο Θεός». **Ο Θεός φανέρωσε, ο Σίμων ομολόγησε.** Η πίστη που ομολόγησαν και κήρυξαν οι Απόστολοι δεν ήταν δική τους επινόηση ή πνευματική κατάκτηση. Ήταν αυτό που τους δώρισε μέσω του Πνεύματός του ο Θεός. Όπως λέει ο **Ευαγγελιστής Ιωάννης**: «Όποιος διακηρύττει πως ο Ιησούς είναι ο Χριστός που ήρθε και έγινε αληθινός άνθρωπος, αυτός έχει το Πνεύμα του Θεού».

Την πίστη στη θεότητα του Ιησού ο Θεός μάς τη φυτεύει στην καρδιά και στο μυαλό μας. Εμείς καλούμαστε να την ακούσουμε μέσα στη σιωπή, στην προσευχή και στην άσκηση της αγάπης και να τη διακηρύξουμε. Πρώτη απάντηση, λοιπόν: οι Απόστολοι, κόντρα σε ό,τι ανθρωπίνως είναι ακατόρθωτο, πέτυχαν ν' αλλάξουν τη ροή των πραγμάτων χάρη στη σταθερή, τη φλογερή την αδάμαστη πίστη τους στη θεότητα του Ιησού Χριστού.

Από τις *Πράξεις των Αποστόλων* διαβάσαμε τη **θαυματουργική απελευθέρωση του Πέτρου από τη φυλακή**. Ο βασιλιάς Ηρώδης, εφαρμόζοντας πολιτική προσέγγισης των Ιουδαίων, αποφάσισε ν' αρχίσει να διώκει τα επιφανή μέλη της νεοσύστατης Εκκλησίας της Ιερουσαλήμ. Πρώτα φόνευσε τον Ιάκωβο, αδελφό του Ιωάννη. Μετά συνέλαβε τον Πέτρο. Στη φυλακή, σαν σε όνειρο, ο Πέτρος βλέπει τον Άγγελο του Κυρίου να τον παίρνει απ' το χέρι και να τον οδηγεί μέσα από τους σκοτεινούς διαδρόμους και μέσα απ' τους άδειους δρόμους έξω από την πόλη, μακριά απ' την εξουσία του Ηρώδη και των Ιουδαίων, εκεί όπου ελεύθερος πια μπορεί να κηρύττει και πάλι τη σωτηρία δια του Ιησού Χριστού. Τότε ακριβώς συνειδητοποιεί ότι αυτό που ζει δεν

Η Βασιλική του Αγ. Πέτρου στη Ρώμη

παραπονιόταν στο Θεό: «Έκανα ό,τι μου ανέθεσες και με το παραπάνω. Τώρα γιατί με τιμωρείς έτσι; Γιατί πρέπει να δώσω τη ζωή μου; Σε τι θα ωφελήσει ο χαμός μου τον Ευαγγελισμό;» Όμως ο Απόστολος γνωρίζει ότι **ο Ευαγγελισμός ζητά αυτοθυσία**. Το είχε γράψει στην **προς Ρωμαίους επιστολή** του: «Σας παρακαλώ, αδελφοί, να προσφέρετε όλο τον εαυτό σας θυσία ζωντανή, άγια, ευπρόσδεκτη στο Θεό. Αυτή είναι η πραγματική πνευματική λατρεία σας».

είναι όνειρο. Είναι έργο του Κυρίου. Αλλά και ο **Παύλος** δεν είχε ελευθερωθεί από τον Κύριο από τα δεσμά του φανατικού Ιουδαϊσμού με τρόπο θαυμαστό; Όταν ο Παύλος πήγαινε να συλλάβει Χριστιανούς από τις συναγωγές της Δαμασκού, ο Κύριος του έδειξε ότι αν κάποιος βρισκόταν σε δεσμά ήταν αυτός ο ίδιος που αντιμαχόταν το Χριστό. Να, λοιπόν μια δεύτερη απάντηση στο ερώτημά μας: όσα πέτυχαν οι Κορυφαίοι Απόστολοι τα πέτυχαν επειδή ο Κύριος τους απελευθέρωσε από κάθε λογής δεσμά. Αυτοί έκαναν **καλή χρήση της ελευθερίας** τους. Ο **Ψαλμός 33** που διαβάσαμε μάς λέει πώς μπορούμε να ανταποκριθούμε στο απελευθερωτικό έργο του Κυρίου: «*Μεγαλύνετε τον Κύριο μαζί με μένα, κι όλοι μαζί ας δοξάσουμε το όνομά του. Αναζήτησα τον Κύριο και με εισάκουσε κι απ' όλους τους φόβους μου με έσωσε*». Αλήθεια, πόσοι φόβοι, κοινωνικές συμβάσεις, ανεξέλεγκτα ένστικτα, ψευδαισθήσεις ευδαιμονίας μάς κρατούν κι εμάς δέσμιους; Δύσκολο να απαντήσουμε, αλλά απαραίτητο να διερευνήσουμε.

Από τη **δεύτερη επιστολή του Αποστόλου Παύλου προς τον μαθητή του και επίσκοπο Εφέσου Τιμόθεο** διαβάσαμε μια από τις πιο προσωπικές και συναισθηματικά φορτισμένες σελίδες που έγραψε ο Απόστολος: «*Προσφέρω το αίμα μου ως σπονδή κι έφθασε ο καιρός της αναχώρησής μου. Αγώνιστηκα τον καλό αγώνα, τέλειωσα το δρόμο φύλαξα την πίστη*» ακούσαμε τον Απόστολο να λέει. Είναι εντυπωσιακή η ήρεμη νηφαλιότητα με την οποία ο Παύλος βλέπει τον επερχόμενο θάνατό του. Άλλος στη θέση του ίσως να

Όταν λοιπόν ο Παύλος γράφει προς τον Τιμόθεο ότι προσφέρει το αίμα του ως σπονδή, κάνει πράξη και ολοκληρώνει αυτό που είχε συστήσει νωρίτερα προς όλους: την ανάγκη να προσφέρουμε όλο τον εαυτό μας και το θάνατό μας θυσία στο Θεό. Να η τρίτη απάντηση στο αρχικό μας ερώτημα: Ο Πέτρος και ο Παύλος είδαν **το επερχόμενο μαρτύριό τους ως ένα δώρο απ' το Θεό** και πέτυχαν το ακατόρθωτο επειδή δέχτηκαν πρόθυμα το στέφανο του μαρτυρίου το οποίο τους επιφύλαξε ο Θεός ως το επιστέγασμα των κόπων και των βασάνων της ζωής τους.

Αδελφοί αγαπητοί, τιμούμε σήμερα τους Κορυφαίους των Αποστόλων συμμεριζόμενοι το ζήλο και τις θυσίες τους για τον Ευαγγελισμό του Κόσμου. Μπορεί ο Ευαγγελισμός να έχει προοδεύσει θεαματικά και τρεις στους δέκα κατοίκους της υφηλίου να είναι βαπτισμένοι. Όμως και σήμερα δεν διώκονται και δεν χύνουν το αίμα τους αδελφοί μας που ομολογούν το Χριστό ως Κύριο σε κάθε γωνιά του πλανήτη; Και σήμερα κάποιιοι δεν λαιδορούν το κήρυγμα για το θάνατο και την Ανάσταση του Κυρίου; Έχουμε ακόμα πολύ δρόμο να διανύσουμε μαζί με τους κορυφαίους Πέτρο και τον Παύλο. Προσευχόμενοι, ενισχύοντας τις ιεραποστολές αλλά και διορθώνοντας ό,τι στην Χριστιανική πρακτική μας δεν προωθεί τον Ευαγγελισμό των κοινωνιών μας. Όπως θα έλεγε και ο Πάπας Φραγκίσκος, για την Εκκλησία **ο Ευαγγελισμός και όχι η αυτοπροστασία της** είναι η υπέρτατη και αποκλειστική προτεραιότητα.

Για το λησμονημένο κάστρο της Άρλας, το πιο σωστά λεγόμενο «Chateau d' Arlay»

Μιλτιάδης (Μέλτης) Τσαπόγας

Αναχωρώντας από το **καστελάκι των Πορτών του Σαντομερίου Όρους**, περί του οποίου πρόκειται να τα ειπούμε εις το μέλλον, πήρα κι ακολούθησα ένα γιδομονόπατο για την επιστροφή μου στα τελειώματα του όρους, όπου καρτέραγε τ' αμάξι μου. Ακολουθώντας τον ίδιο δρόμο που με είχε κατεβάσει ως τα χαμηλά του Πορτοβουνίου, αναχώρησα ευθύς για τα βορινότερα του νομού, εισδύοντας ολοένα εις το βλογημένο κι απεράττωτο απαλοτόπι του Αχαϊκού κάμπου. Οπίσω από τα λευκόχρωα σύγνεφα, σε εν' άρμα χρυσοδαίδαλο και μεγαλυπέροχο, καλλιτεχνημένο ως και ολάκερη η πλάση θαυμάσια από τον Παντοδύναμο, που το ενόμιζες πως το τραβούσανε ίσα με χίλια χρυσόφτερα φαριά, ο βασιλιάς της μέρας ουρανοδρομούσε εν σιωπή απόλυτη, γέρνοντας κατά τα παλάτια του. Μα, ως που να φτάσει η ώρα κείνη που θα χανόταν κατέρυθρος εις την δύση, είχα εμπρός μου δυο ώρες σωστές, εις τις οποίες

μέσα λογάριαζα να πλουμίσω περισσότερο την ειδημοσύνη μου, με ένα λησμονημένο μεσαιωνικό ρημοκάστελο, του οποίου βαστά η ιστορία από τα ονειρευτά χρόνια των ιπποτών.

Οδεύοντας μέσα σ' έναν τόπο κατάφυτο από αμπελώνες και λιόδεντρα, ολίγα χιλιόμετρα μοναχά μακριά από το χωριουδάκι της Άρλας και λίγα μόλις μέτρα πριν από το μικρό **οικισμό Ζησιμαϊίκα**, φανερώθηκε προ των οφθαλμών μου φωτοστόλιστο και σκαλωμένο σ' ένα χωμάτινο ψηλωματάκι που απέληγε εις τις όχθες του αμαξιτού δρόμου, ένα μισόρθιο ποιητικό «κεχριμπαρένιο» καστελάκι. Τ' όνομά του, «**Κάστρο της Άρλας**», μα ακούει και σε δυο ονόματα ακόμη -φρονώ αδίκως-, σε «**Αιγυπτιώκαστρο**» και «**Γυφτόκαστρο**».

Για την ιστορία του Κάστρου της Άρλας

Καθώς ιμάτια μυστηρίου ρίπτουν σκότος από αιώνες ανυπολόγιστους, τόσο εις την προέλευση των ονομάτων, όσο και

Το κάστρο της Άρλας όπως προβάλλει από το νότο

στο πρόσωπο του μεσαιωνικού ανδρός που κορώνιασε το λοφάκι της περιοχής αυτής με το θαυμαστό στη θέα και σχετικώς καλοστεκούμενο τούτο καστελάκι, ευθύς σκοπεύω να σας ειπώ μερικές κουβέντες για λόγου του, εκ των οποίων κάμποσες, δεν έτυχε ποτέ -απ' όσο γνωρίζω τουλάχιστον- ως και τον καιρό που συνέγραφα το παρόν κείμενο, να ειπωθούν από κανέναν. Προτού να δώσομε στα πράματα όμως μιαν αρχή, οφείλω να ξεκαθαρίσω πως το περιεχόμενο των κάτωθι παραγράφων εις το σύνολό τους περιέχει μεταξύ άλλων ήδη διατυπωμένων στοιχείων, συλλογισμούς και συμπεράσματα μιας έρευνάς μου προσωπικής, την οποία και αφήνω απόλυτα στην ορθή κρίση των μελετητών.

Σύμφωνα με μιαν εκδοχή την οποία γνωρίζομε μέσα από το «*Βιβλίο των Άθλων*», δηλαδή την **αραγωνική παραλλαγή του Χρονικού του Μορέως**, ήταν λίγο πριν τα **1259**, όταν στον τόπο της Πελοποννήσου, ύστερα από μια πρόσκληση του πρίγκιπα **Γουλιέλμου Β' των Βιλλεαρντουέν**, κατέφθασε κάνοντας ένα μακρύ ταξίδι που αφετηρία του είχε τα δασοσκέπαστα τοπία της φραγκικής Βουργουνδίας, ένας τρανός ιππότης που ονομαζόταν **Γουίδων Β' ντε Ντραμελέ**. Μολονότι ο βίος της φιγούρας του μεσαιωνικού αυτού ιππότη έχει τη θέση του στα ερέβη της ιστορίας, ως φαίνεται, ο ξακουστός πρίγκιπας Γουλιέλμος, έτρεφε για τον καλεσμένο του εκτίμηση μεγάλη. Τόσο μεγάλη μάλιστα, που, σαν ο ιππότης πάτησε το πόδι του στη γη του Μοριά, ο πρίγκιπας τον καλοδέχτηκε χαρίζοντάς του μιαν ολάκερη **βαρωνία**, την οποία είχε φροντίσει ν' αγοράσει για το σκοπό αυτόν, από τους ισχυρούς Φράγκους αυθέντες των Πατρών «**Άλλεμάν**». Έδρα της βαρωνίας αυτής ήταν η **Χαλανδρίτσα** -άλλωστε από κείνη κονόμησε η βαρωνία και την ονομασία της- και αποτελούσαν συνολικά από οχτώ

φέουδα, οχτώ κομμάτια γης δηλαδή, όλα στην Αχαΐα.

Μολαταύτα, σύμφωνα με μια δεύτερη εκδοχή η οποία πρέπει να είναι κι η σωστότερη (καθώς, όπως μας γνωρίζει ο Γάλλος βυζαντινολόγος **Antoine Bon**, στηρίζεται σε έγγραφο του έτους **1209**, προερχόμενο από τα *Ανδεγαυικά αρχεία*), αρκετά παλαιότερα, κατά τα χρόνια που ακολούθησαν την Τέταρτη Σταυροφορία, κάποιος (επίσης) Βουργουνδός ιππότης ονόματι **Γουίδων Α' ντε Ντραμελέ**, είχε φτάσει στη γη του Μοριά να πάρει γη κι άλλος δεν θα μπορούσε να' ταν, από τον πρώτο Φράγκο αυθέντη της βαρωνίας της Χαλανδρίτσας.

Όπως και να' χει το πράγμα, δηλαδή όποια εκδοχή από τις δυο κι αν λάβουμε ως σωστή, σ' ένα απ' τα φέουδα της νεοσύστατης αυτής βαρωνίας ανήκε και μια **έκταση του εύφορου Αχαϊκού κάμπου των δυτικών περιοχών**, από την οποία ως φαίνεται ο Βουργουνδός αυτός ιππότης θέλχτηκε βαθύτατα, αφού της έφτιαξε μιαν ολοκαίνουργια **πολίχνη** και τήνε κόσμησε μ' ένα ωραιότατο **καστέλι**. Τόσο η νέα αυτή πολίχνη, όσο και το κάστρο που την υπεράσπιζε, βαφτίστηκαν απ' τον ιππότη-ιδρυτή τους, μ' ένα όνομα φραγκικό, το οποίο Έλληνες και Φράγκοι πρόφεραν ως «**Άρλα**». Για να γίνει όμως κατανοητή η προέλευση της αυτής ονομασίας (περί της οποίας διατηρώ την άποψη πως καμιά εξήγηση πειστική δεν έχει δοθεί ως σήμερα), πρώτα θαρρώ θα πρέπει να στρέψουμε

καλά την προσοχή μας στη γενέθλια γη των **Ντραμελέ**. Συνάμα, θα επιχειρήσουμε να ρίξουμε όσο μας είναι μπορετό περσότερο φως απάνω σε κάποια υψηλά γηραλέα κλαδιά του οικογενειακού δέντρου του βουργουνδικού αυτού ιπποτικού οίκου, ώστε ν' αποχτήσουμε έτσι μιαν εικόνα καλή για την «ιστορική κληρονομιά» την οποία ο μεσαιωνικός αυθέντης της βαρωνίας της Χαλανδρίτσας και ανεγέρτης του καστελιού της Άρλας έφερε.

Τόπος καταγωγής της μεσαιωνικής **οικογένειας των Ντραμελέ**, ως είπαμε, ήταν η Γαλλική περιοχή της Βουργουνδίας, μα πιο συγκεκριμένα ήτανε μια περιοχή στο ανατολικό αυτής κομμάτι, η οποία καλείται **Γιούρα (Jura)**. Στο νοτιανατολικό μέρος της Γιούρα, κοντινά στην πολιτεία **Saint-Clod**, οι Ντραμελέ είχαν υψώσει (άγνωστο από πότε) ένα κάστρο θαυμαστό που ήταν το οικογενειακό τους δυναμάρι. Τούτο το δυναμάρι μάλιστα, προστάτευε κι έναν μεγάλο συνοικισμό που έφερε και κείνος ως και το κάστρο τ' όνομα του ανωτέρω αναφερθέντος μεσαιωνικού οίκου.

Χρονολογικά, πρώτος εκ των επιφανών ανδρών του οίκου θεωρείται πως ήταν ο λόρδος **Αμεντέ Ντραμελέ**, ο οποίος έζησε τον **11^ο αιώνα**. Εντούτοις, το σπουδαιότερο πρόσωπο που προήλθε από τον εν λόγω οίκο, ήταν ο ιπποτικός **Βερνάνδος ντε Ντραμελέ**, τέταρτος κατά σειράν Μέγας Μάγιστρος του ιεροϊπποτικού τάγματος

των **Ναϊτών**. Ο Βερνάνδος, ο οποίος είχε γεννηθεί εις το οικογενειακό δυναμάρι των Ντραμελέ, υπήρξε άνδρας λίαν τολμηρός και περιβόητος για τα ιπποτικά του κατορθώματα, ενώ ως μέλος των Ναϊτών, έλαβε το ανώτατο αξίωμα τον Ιούνιο του 1151. Δυό χρόνια ύστερα από το χρησμό αυτόν, το Γενάρη του **1153**, κατόπιν εντολής του βασιλέως της Ιερουσαλήμ **Βαλδουίνου Γ'**, πλήθη πυκνότατα σιδεροαρματωμένων σταυροφόρων συνάχθηκαν εις ένα σημείο των ιερών χωμάτων της **Ουτρεμέρ** και έβαλαν να κινούν το δρόμο για την **Ασκάλωνα** της Παλαιστίνης, με επιδίωξη να την εκπορθήσουνε, αφότου πρώτα θα «έριχναν» ασφαλώς το ακλόνητο οχυρό της, το υπερασπιζόμενο από τα στρατεύματα των Φατιμίδων Χαλίφηδων της Αιγύπτου. Στην αυτή πολιορκία θα ελάμβαναν μέρος και τα δυό πολεμοθρησκευτικά τάγματα του σταυροφορικού βασιλείου, οι **Σπιταλιώτες** ιππότες και οι **Ναϊτες**, αναλαμβάνοντας το δυσκολότερο της επιχείρησης έργο.

Η **πολιορκία της Ασκάλωνος** βάσταξε για καιρό, και μια νυχτιά, εις την καρδιά του Αυγούστου, από ένα χάσμα που ανοίχτηκε στα τείχη του φρουρίου, ένα σώμα περίπου σαράντα ανδρειωμένων Ναϊτών με ηγέτη τους τον λεοντόψυχο μάγιστρό τους Βερνάνδο ντε Ντραμελέ, με τις απαστράπτουσες εις το πυρσογενές φάος πανοπλίες καθώς και τις ξέγυμνες σπάθες τους, θα ορμήσουνε τολμηρώς μέσα στου κάστρου την αυλή, πιάνοντας τη μάχη

Η ανατολική πλευρά του κάστρου όπου διακρίνεται εις το μέσον περίπου του τείχους, ημικυκλικός πύργος

ευθύς σώμα προς σώμα με την αιγυπτιακή φρουρά. Μολαταύτα, εκεί που είχανε κάμει την αρχή που περιγράφουμε οι Ναϊτες και καρτεράγανε μαχόμενοι να ιδούν ανάμεσά τους και τους υπόλοιπους πολεμιστές του Σταυρού, εκείνοι -θες από τακτική, θες από λάθος εντολή των στρατοφυλάκων τους- δεν είπαν να κάνουν μήτε μισό βήμα μέσα από των τειχών το ρήγμα· κι έτσι, τόσο ο πολεμάνετος Βερνάνδος, όσο και οι σαράντα λιονταρόκαρδοι μαχητές του, ύστερα από σφοδρότατη μάχη που έδωκαν απέναντι σε μια θύελλα Αιγυπτίων οπλοφόρων, τυλίχτηκαν αιμόρροοι (πριν να κινήσουν για τον ουρανό), εις το μανδύα του θεριστή των όντων, ενώ την επομένη, τ' αποκεφαλισμένα σώματά τους, ντυμένα ακόμη τον πορφύρειο σταυρό του τάγματος, αναρτήθηκαν -προς τρόμαγμα των υπολοίπων πολιορκητών- στις αψηλές επάλξεις του κάστρου.

Ιδού λοιπόν μια εικόνα της ιστορικής κληρονομιάς που ακολουθούσε καταπόδι την ψυχή του γριφώδικου ριζωτή του μεσαιωνικού Αχαϊκού ρημοκάστελλου της Άρλας. Μα ας αφήσουμε τούτα πίσω, κι ας προχωρήσουμε να ιδούμε από ποιο της γης τοπίο μπορεί να εμπνεύστηκε ο ιπλότης αυτός, για να ονοματίσει το εκλεκτό του φέουδο εις τον κάμπο της Αχαΐας.

Σύμφωνα με όσα κατόρθωσα να συγκεντρώσω, τ' όνομα «**Άρλα**» δεν έχει πουθενά αλλού τις ρίζες του παρά στην στη γενέτειρα περιοχή των ιπποτών Ντραμελέ,

τη **Γιούρα**. Για τούτο και καμιά σχέση δεν θεωρώ πως έχει η ονομασία αυτή με γλώσσες όπως η ελληνική, η αλβανική, ή με κάποιο σλαβικό ιδίωμα.

Εξετάζοντας λοιπόν κανείς το χάρτη της Γιούρα, στα βορινά του ερειπωμένου κάστρου των Ντραμελέ και του γειτονικού σε κείνο «*Όρους των Ναϊτών*» (*Montagna le Templier*), καθώς και σε απόσταση δώδεκα χιλιομέτρων από την πολιτεία Lons le Saunier, σ' ένα πεδινό, απειροθέλητρο τοπίο, απλώνεται μια λιλιπούτεια παραδοσιακή πολιτειούλα που από τα μεσαιωνικά τα χρόνια, φέρει την ονομασία «**Arlay**». Κοντινά σε κείνη, περιζωσμένο από μύρια αμπελοκλήματα, η σιλουέτα ενός ρομαντικού γοθτικού καστέλου βαστά ολοζώντανη ως σήμερα τη μεσαιωνική ιστορία του τόπου.

Η ιστορία της Arlay αρχινά ήδη από τ' αρχαία χρόνια, καθώς έχει διαπιστωθεί η **κελτική παρουσία** στην περιοχή της, τόσο μέσα από ευρήματα αρχαιολογικής φύσης, όσο κι από την ανακάλυψη ενός ιερού άλσους αφιερωμένου στην παγανιστική θεότητα του **Μπελενούζ (Belenus)**, η οποία ήταν η κελτική εκδοχή της φωτοφόρου αρχαίας ελληνικής «θεότητας» του *Απόλλωνος* και της αντίστοιχης αιγυπτιακής του *Ωρου*. Ανατρέχοντας τώρα εις τον εναρκτήριο τόμο του πολύτομου ιστορικού-γεωγραφικού λεξικού του A. Rousset, για την ανήκουσα εις την Φραγκική Κομητεία επαρχία της

Το κάστρο όπως φαίνεται από τα δυτικά

Γιούρα, θα συναντήσουμε την παρακάτω -θαρρώ απολύτως αποκαλυπτική για το ζήτημα της προέλευσης του ονόματος του Αχαικού κάστρου- αναφορά, τη σχετική με την προέλευση της ονομασίας της πολιτείας Arlay. Ιδού λοιπόν τι μας λέει ο Rousset :

Origin (Σ.τ.Σ. δηλ. προέλευση): Arlay, Arslata, Arslatum, Arelatum, Arlacum, Arlatum, Allatum, **Arla**, Harlay, Arlez [...]

Ας ιδούμε τώρα -σύμφωνα πάντα με την προσωπική μου θεώρηση- ποια η σχέση, ή ακόμη καλύτερα η συγγενεία του εντυπωσιακού βουργουνδικού κάστρου της ανήκουσας εις την «Jura», πολιτειούλας Arlay, με το ποιητικό Αχαικό καστελάκι της Άρλας.

Όπως έχουμε ξαναπεί, και είναι παραδεκτό πλέον από κάθε μελετητή της Φραγκοκρατούμενης Ελλάδος, ένας πολύ μεγάλος αριθμός των οχυρών συγκροτημάτων που οικοδομήθηκαν (ή και που κερδήθηκαν ακόμη) στη γη του Μοριά κατά τον 13^ο και 14^ο αιώνα, από τους Λατίνους, έλαβε **ονομασίες** οι οποίες κατά βάση είχαν χρησιμοποιηθεί ξανά στο παρελθόν, ως ονόματα διαφόρων καστελιών της ιπποτικής δύσης ή της λατινοκρατούμενης Ουτρεμέρ. Τούτες οι ονομασίες, μάλιστα, διόλου τυχαία δίνονταν, καθώς επιλέγονταν προσεχτικά από τους Φράγκους καστραφέντες, για να δηλώνουν η κάθε μια τους, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της γεωγραφικής θέσεως που καταλάμβανε το κάθε δυναμάρι, ή, ορισμένες φορές, την ισχύ που κάθε κάστρο διέθετε καθώς και την μεγαλοπρέπεια. Έτσι, λ.χ., ονομασίες όπως *Beauvoir*, *Beaufort* και *Belvedere* ήταν σύνηθες να δίνονται σε κάστρα με πολύ όμορφη θέα.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω στοιχεία λοιπόν, θαρρώ πως ο αναγνώστης έχει κατανοήσει ότι και το ελληνικό τοπωνύμιο «**Άρλα**», που απαντάται σ' ένα χωριό κι ένα καστέλι του Αχαικού κάμπου, είναι ολοφάνερο ότι

Απομεινάδια του τείχους και ενός από τους πύργους (;) του φραγκικού φρουρίου

έλκει την προέλευσή του από μια τέτοια μακρινή μεσαιωνική τοποθεσία. Κι εδώ συγκεκριμένα, ο λόγος σαφώς γίνεται για τη βουργουνδική **Arlay**, η οποία ως είδαμε ονομαζότανε και «**Arla**», και βεβαίως, για το φεουδαλικό κάστρο της. Επιπλέον, φρονώ πως σπουδαία σημασία έχει να προσθέσουμε ότι η αιτία της επιλογής του πρώτου αυθέντη της βαρωνίας της Χαλανδρίτσας (στην οποία Χαλανδρίτσα ανήκε και η Άρλα) **Γκυ Α' ντε Ντραμελέ**, να βαφτίσει ένα από τα ωραιότερα φέουδά του με το γαλλικό όνομα «Arla», θα πρέπει ν' αναζητηθεί στα **κοινά στοιχεία της γεωμορφολογίας των δυο περιοχών** που μας απασχολούν σε τούτο το κείμενο, τουτέστι, της φραγκικής Arlay και της ελληνικής Άρλας.

Εξετάζοντας κανείς έστω και με λίγη προσοχή τη μορφολογία των δυο ανωτέρω περιοχών, άνευ δυσκολίας θ' αντιληφθεί την καταφανέστατη ομοιότητά τους, καθώς, και στις δυο περιπτώσεις, έχουμε ολοτρόγυρα από τα δυο μεσαιωνικά καστέλια λίαν απαλά, εύφορα και το κυριότερο κατάφυτα από αμπελώνες τοπία. Ως εξής λοιπόν, εφόσον δεχτούμε ως γεγονός πως το μεγάλο σήμερα καλλιεργημένο από αμπελώνες κομμάτι της Αχαικής γης, που απλώνεται γύρω και βορινά κυρίως από τα γειτονικά χωριά της Άρλας, *Φώσταινας* και *Ζησιμαϊικών*, διατηρεί την ίδια περίπου εικόνα με κείνη που θα είχε εις τις αρχές ή προς τα μέσα

του 13^{ου} αιώνα, έχουμε και το θάρρος να προχωρήσουμε ευθύς σε μιαν εκτίμηση που λέγει πως: Αφού παρέλαβε τα φέουδά του στην Αχαϊκή γη, ο ιπλότης Γουίδων ντε Ντραμελέ, μένοντας εντυπωσιασμένος από την ομοιότητα του τοπίου που αντίκριζε με τις ατέλειωτες αμπελοφυτείες της «αγέννητης» ακόμη τότε Άρλας από τη μιά και με κείνο που διατηρούσε εις το μνημονικό του από τη Βουργουνδική πόλη της *Arla* και του μεσαιωνικού καστέλου της, που, ολόγυρά του απλωνόταν ακόμη και τότε (καθώς το ίδιο συμβαίνει έως και σήμερα) σε έκταση τεραστία ένα από τα παλαιότερα αμπελοτόπια του μεσαιωνικού κόσμου, δεν συλλογίστηκε αλλιώς, παρά να δώσει στο νέο χωριό που θα 'χτιζε στον κάμπο της Αχαΐας και ασφαλώς ομοίως στο ολοκαίνουργιο καστέλο που θα το υπεράσπιζε το όνομα «Arla»...

Πως είδα αυτό το κάστρο

Από ένα μονοπατάκι του νοτιά που έχει τη αφετηρία του σιμά στον αμαξιτό δρόμο, φτάνει κανείς δίχως κόπο εις την έμπαση του μικρού πολυγωνικού καστέλου της Άρλας. Στο σημείο τούτο της εμπασιάς, εκείνο που εντυπωσιάζει είναι το «φάγωμα» των οχυρώσεων, που μοιάζουν έτσι σε δύο σημεία σαν να σμιλεύτηκαν αριστοτεχνικά από 'να άρατο χέρι, που' χε καημό να ποιήσει

δυό διαφορετικά ως προς το ψήλος τους «μενχίρ». Σιμά εκεί, σε αυτά τα ρημάδια, ένας πύργος τετράγωνος στέκει, και κατά το βασίλεμα το ίδιο κάμει και ένας άλλος ημικυκλικός. Κατά τη μέση του περιβόλου φαντάζει ως να χασμουριέται, μισοθαμμένη και περιζωσμένη από λογιών-λογιών αγριοχόρταρα και η θολωτή, οξυκόρυφη κινστέρνα του φρουρίου. Μολονότι η θέση εις την οποία αναπαύεται το καστελάκι φαίνεται σχετικώς ανίσχυρη, είναι, θα πρέπει να επισημάνομε, οπωσδήποτε ένα από τα πιο καλά διατηρημένα σταυροφορικά καστέλια του Μορέως, δίχως μάλιστα να έχει δεχθεί την παραμικρή φροντίδα τ' ανθρώπου.

Περαιώνοντας κάπου εδώ, σημειώνω για την ιστορία πως, παρά το ότι κατά τον αιώνα της κυριαρχίας των Ντραμελέ εις τον κάμπο της Αχαΐας το καστέλο της Άρλας ήτανε δίχως 'ρώτημα το δεύτερο σε σπουδαιότητα φρούριο της περιοχής (ακολουθώντας εκείνο της Χαλανδρίτσας), τα μικρά και ουκ ασήμαντα γεγονότα που συνδέονται εις τους αιώνες μαζί του φαίνεται πως δεν άφησαν παρά ελάχιστα αχνάρια στις ιστορικές σελίδες. Για τούτο και δε γνωρίζομε ποια ήταν η διαδοχή στην εξουσία του φρουρίου μέχρις ότου να περιέλθει στους **βυζαντινούς**, κάπου γύρω εις τα

1430. Εντούτοις, έχουμε γνώσι του γεγονότος ότι στα **1463** επέρασε εις τα χέρια των **Βενετσιάνων**, ενώ ύστερα από πέντε χρόνια το κατέλαβαν οι **Οθωμανοί** υπό τον *Ζαγανό Πασά*. Η στερνή αναφορά στο κάστρο, γίνεται στα **1471**, έτος που δείχνει πως βρίσκεται για μια ακόμη φορά στην κατοχή της θαλασσοκράτειρας **Βενετίας**...

Στο δύσβατο λόγω της έντονης βλάστησης εσωτερικό του φρουρίου των Ντραμελέ

Καλοκαιρινή συνεστίαση

Ο Σύλλογος Καθολικών της ενορίας μας και η Μικτή Χορωδία του Ιερού Ναού Αγίου Ανδρέα Πατρών αποχαιρέτησαν τους ενορίτες και φίλους πριν από τις διακοπές του καλοκαιριού με μια όμορφη συνεστίαση, που οργανώθηκε πρόσφατα στον εξώστη του κέντρου «Διάκος», στην περιοχή του Γηροκομείου.

Η συμμετοχή έφθασε τα **100 άτομα**, καθώς είχαμε όλοι στερηθεί για πολλούς μήνες τη

διοργάνωση Παράλληλα

ανάλογων εκδηλώσεων. έγινε ένας πρώτος **προγραμματισμός** για τις δραστηριότητες που θα αναλάβουν οι φορείς της ενορίας μας από το φθινόπωρο, εφόσον οι υγειονομικές συνθήκες το επιτρέψουν. Ευχόμαστε σε όλους καλό καλοκαίρι και ανυπομονούμε για νέες δραστηριότητες και προσκυνηματικές εκδρομές, μετά τις διακοπές!

Δωρεές για το περιοδικό

Ιερά Μονή Παμμακαρίστου :	100 €	Ανώνυμος:	50 €
Ιερά Μονή Τιμίου Σταυρού:	80 €	Κωνσταντίνα Δεμπόπου-Γιάνναρη	50 €
Ανώνυμη:	50 €		

ΚΑΘΟΛΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΑ

Μαιζώνος 81, 262 21 Πάτρα - Greece
(+30) 2610 275 215 - catheclpatra@gmail.com
www.catheclpatra.gr

Το κάστρο της Άρλας όπως προβάλλει από το νότο

